

Labklājības ministrija

Senioru labklājības, veselības un sudraba ekonomikas veicināšana

Senioru diena Saeimā
2026. gada 5. jūnijs

Labklājības ministrija

Senioru labklājības politikas aktualitātes

Pensiju sistēmas pilnveidošana

Nodarbinātība un Senioru skolu attīstība

Diskriminācijas mazināšanas pasākumi

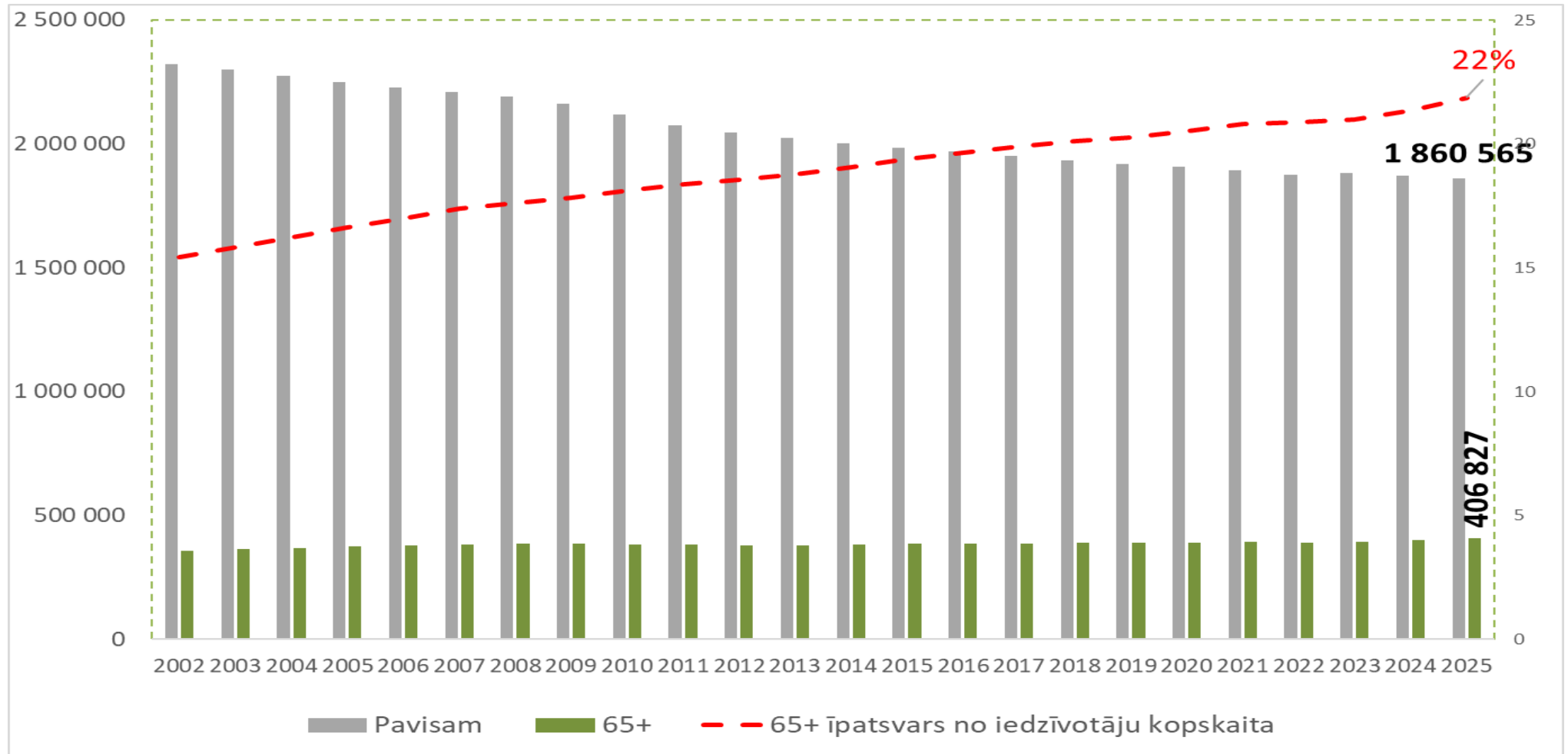
Labklājības ministrija

Pensiju sistēmas pilnveidošana

Labklājības ministrija

Senioru 65+ īpatsvars kopējā iedzīvotāju skaitā pieaug un politikas veidotājiem ar to jārēķinās

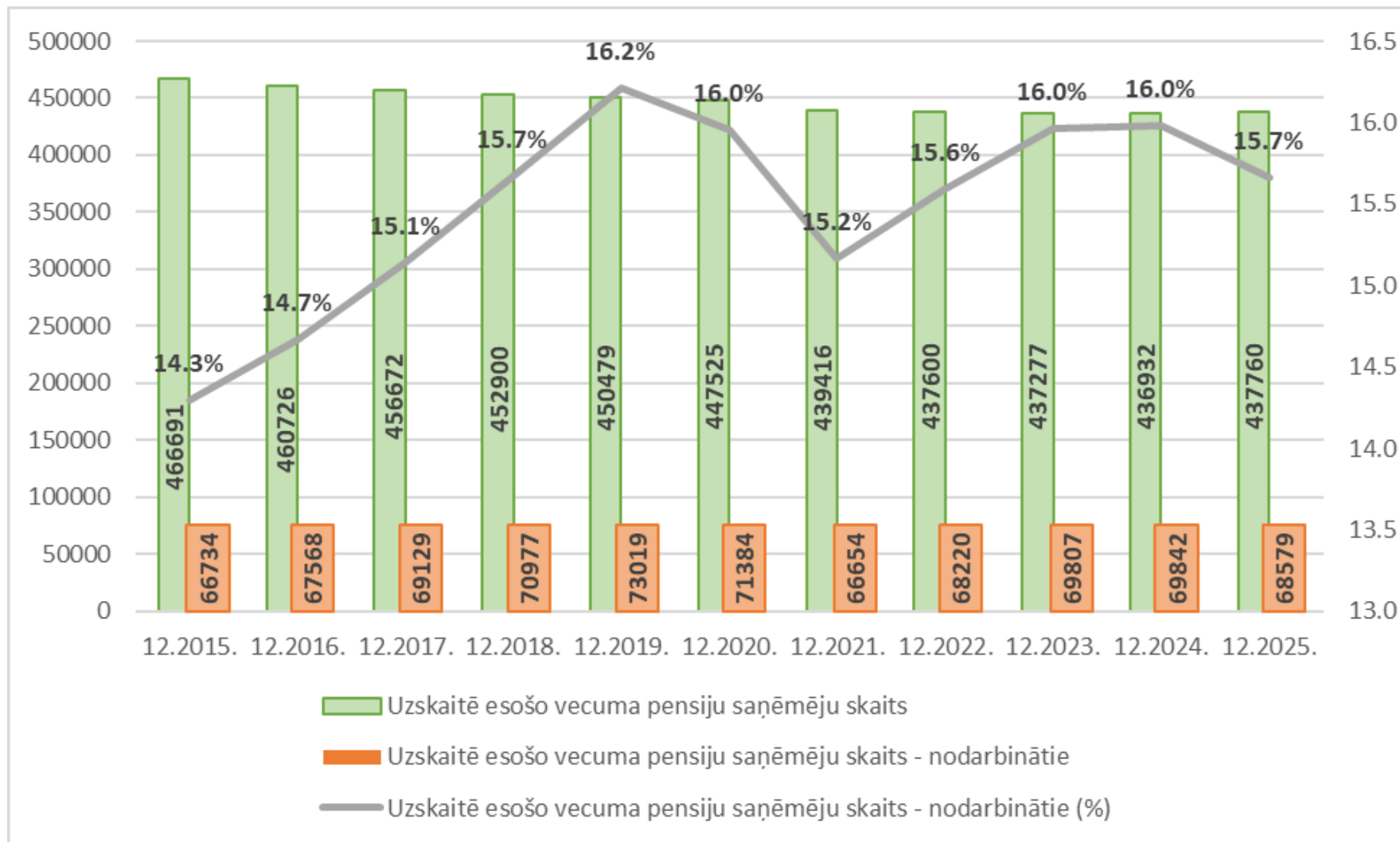

Datu avots: CSP

Labklājības ministrija

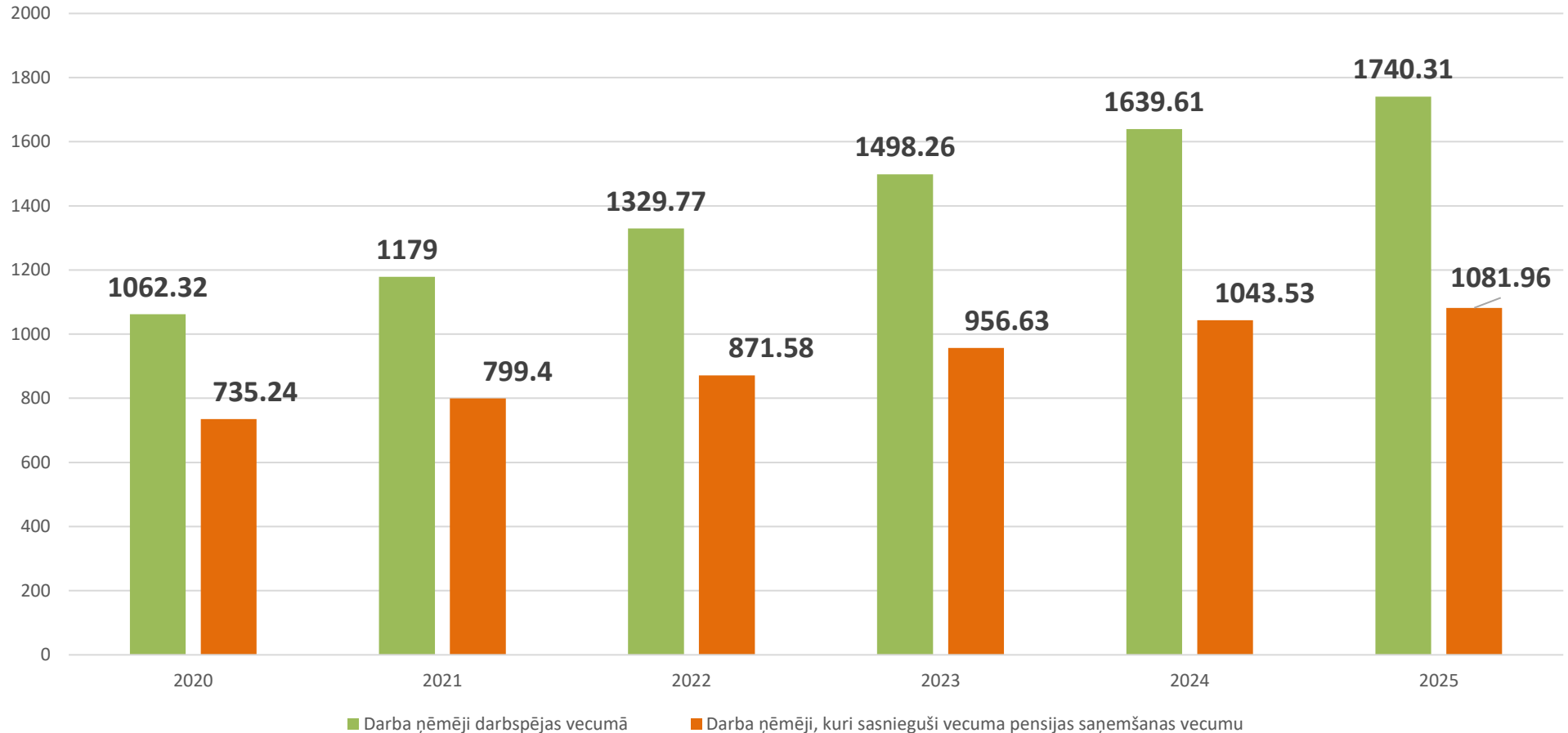
Vecuma pensiju saņēmēju skaits un nodarbinātība

Labklājības ministrija

Obligāti sociāli apdrošinātās personas – vidējā apdrošināšanas iemaksu alga (EUR)

Labklājības ministrija

Pensiju sistēmas pilnveidošana

«Bāzes pensijas» nepieciešamība

- Nepietiekams vecuma pensijas atvietošanas (adekvātuma) līmenis šobrīd un tā samazināšanās nākotnē
- Garantēto pensiju piesaiste ienākumu mediānai nākotnē rada risku, ka garantētie apmēri arvien vairāk pietuvināsies no sociālajām iemaksām aprēķinātajai pensijai

Principi

- Pensiju sistēmas **finanšu ilgtspēja** (spēja ilgtermiņā finansēt uzņemtas saistības)
- Pensiju sistēmas **sociālā ilgtspēja** (apmēru adekvātums)
- **Taisnīgums, uzticamība, motivācija** pilnvērtīgi piedalīties sociālās apdrošināšanas sistēmā

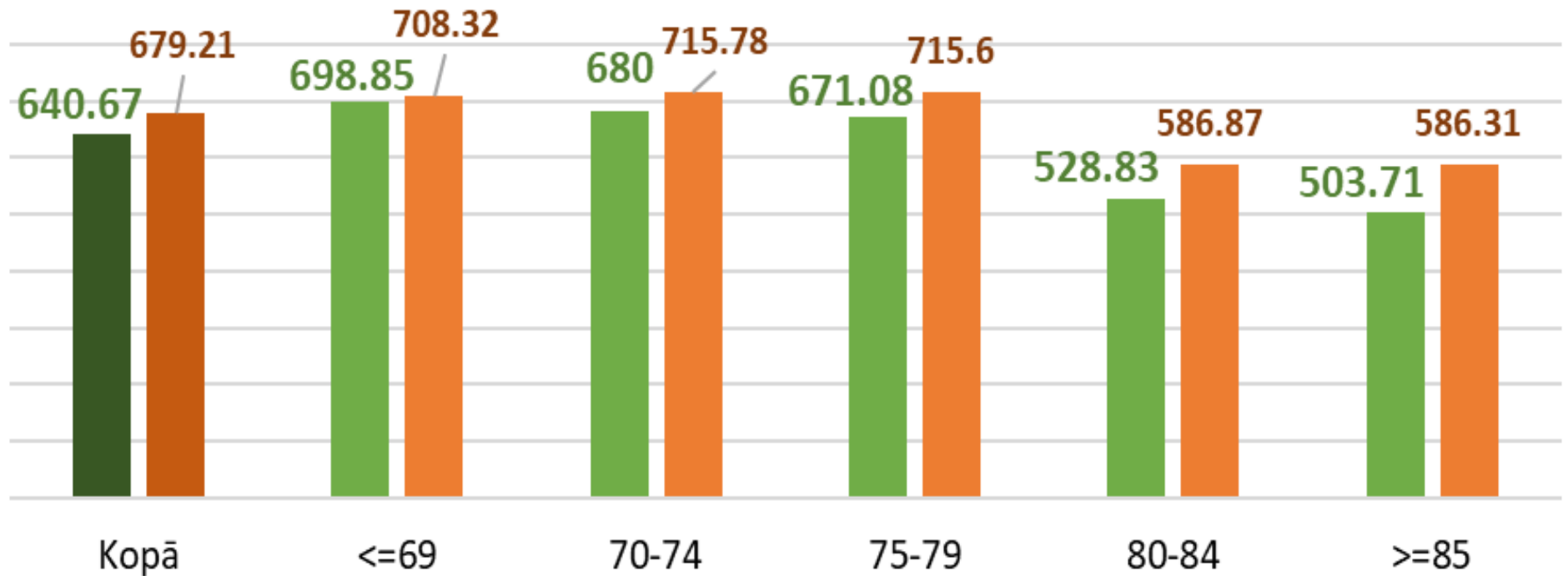

Labklājības ministrija

Vecuma pensijas piešķirtais apmērs 2026.gada februārī

■ Vidējais piešķirtais pensijas apmērs (EUR)

■ Vidējais piešķirtais pensijas apmērs ar piemaksu (EUR)

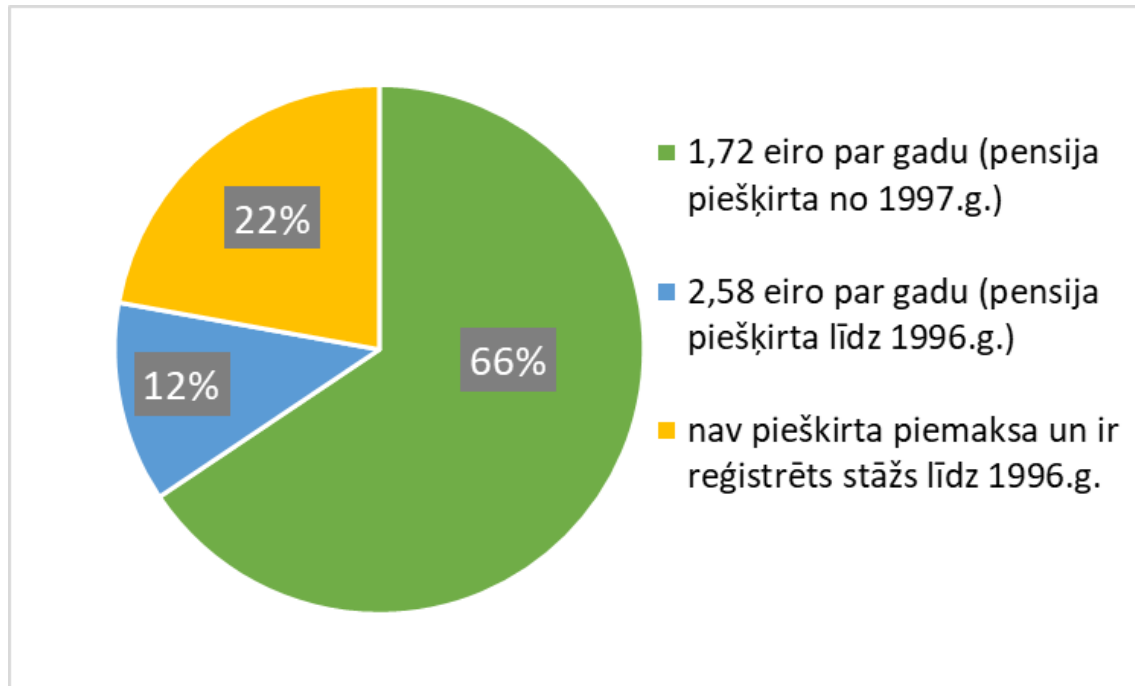

Labklājības ministrija

Esošā situācija

Piemaksas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim

- Pakāpeniski (pa 3 gadiem) piešķir pie tām pensijām, kas piešķirtas no 2012. līdz 2028.gadam
- Sākot ar 2029.gadu visiem

Gads	Vecuma pensijas piešķiršanas gads
2024	2012 / 2013 / 2014
2025	2015 / 2016 / 2017
2026	2018 / 2019 / 2020
2027	2021 / 2022 / 2023
2028	2024 / 2025 / 2026
2029	2027 / 2028 / 2029

Labklājības ministrija

Piemaksu pilnveidošanas variants - no 2027.gada

Personām, kuras sasniegušas 85 un vairāk gadu vecumu:

- Esošo piemaksas apmēru par vienu stāža gadu palielina par 0,50 eiro

2,58 → 2,74 (pēc 2026 indeksācijas) → **+ 0,50** → 3,24 eiro (pensijām, kas piešķirtas līdz 1996)

1,72 → 1,83 (pēc 2026 indeksācijas) → **+ 0,50** → 2,33 eiro (pensijām, kas piešķirtas no 1997)

- Nosaka **piemaksu par stāžu no 1996.gada 1.janvāra**

Apmērs - 1 stāža gada vērtība ir vienāda ar piemaksas vērtību, kas noteikta par 1 stāža gadu pensijām, kas piešķirtas no 1997.g. (**2,33 eiro – 2027**)

- Piemaksa ik gadu tiek indeksēta
 - Personu loku pakāpeniski palielina ik pēc 3 gadiem
-

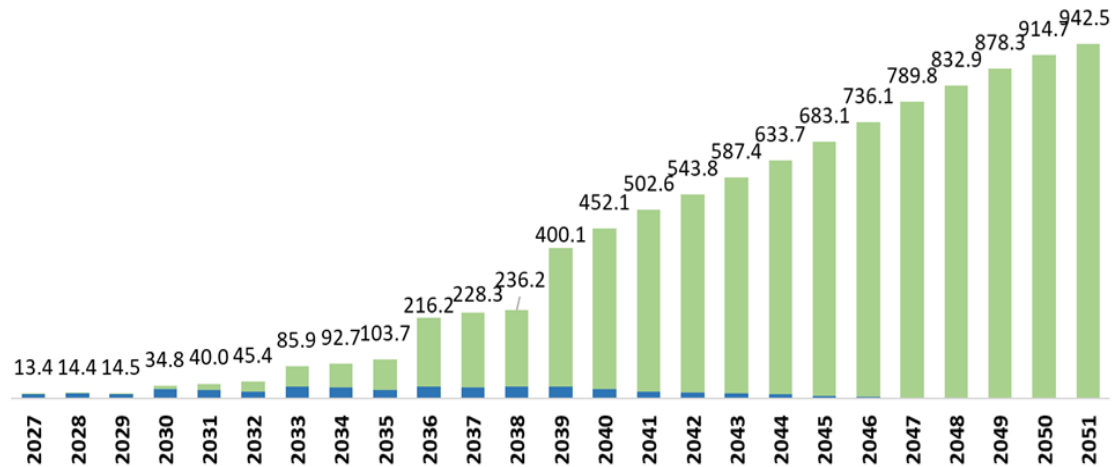
Labklājības ministrija

Piemaksu pilnveidošana un papildu izdevumi

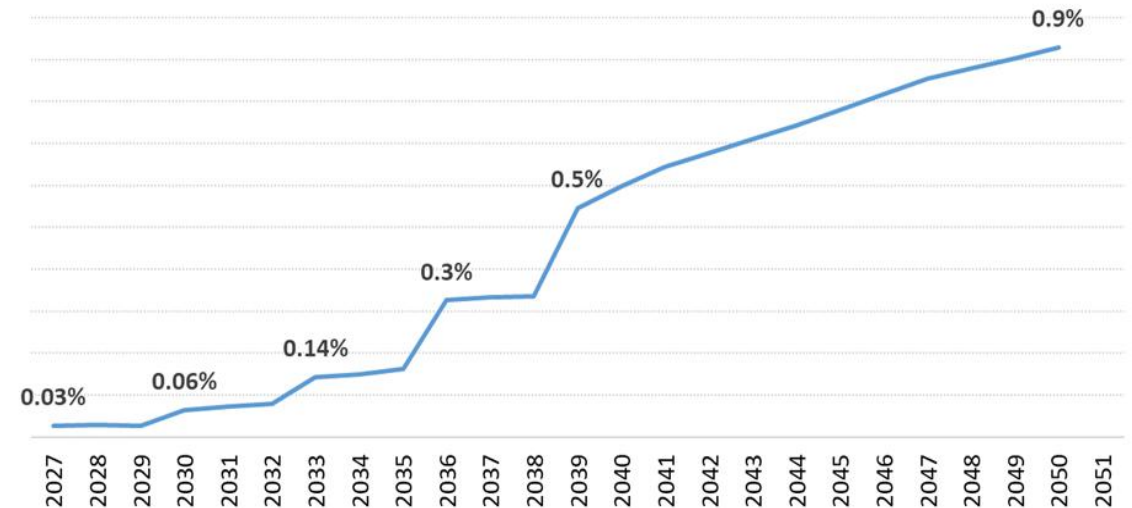
Papildu izdevumi no valsts pamatbudžeta, milj. eiro gadā

■ par stāžu līdz 1995.g.b.

■ par stāžu no 1996.g.

Papildu izdevumi piemaksām pie vecuma pensijas % no IKP

Labklājības ministrija

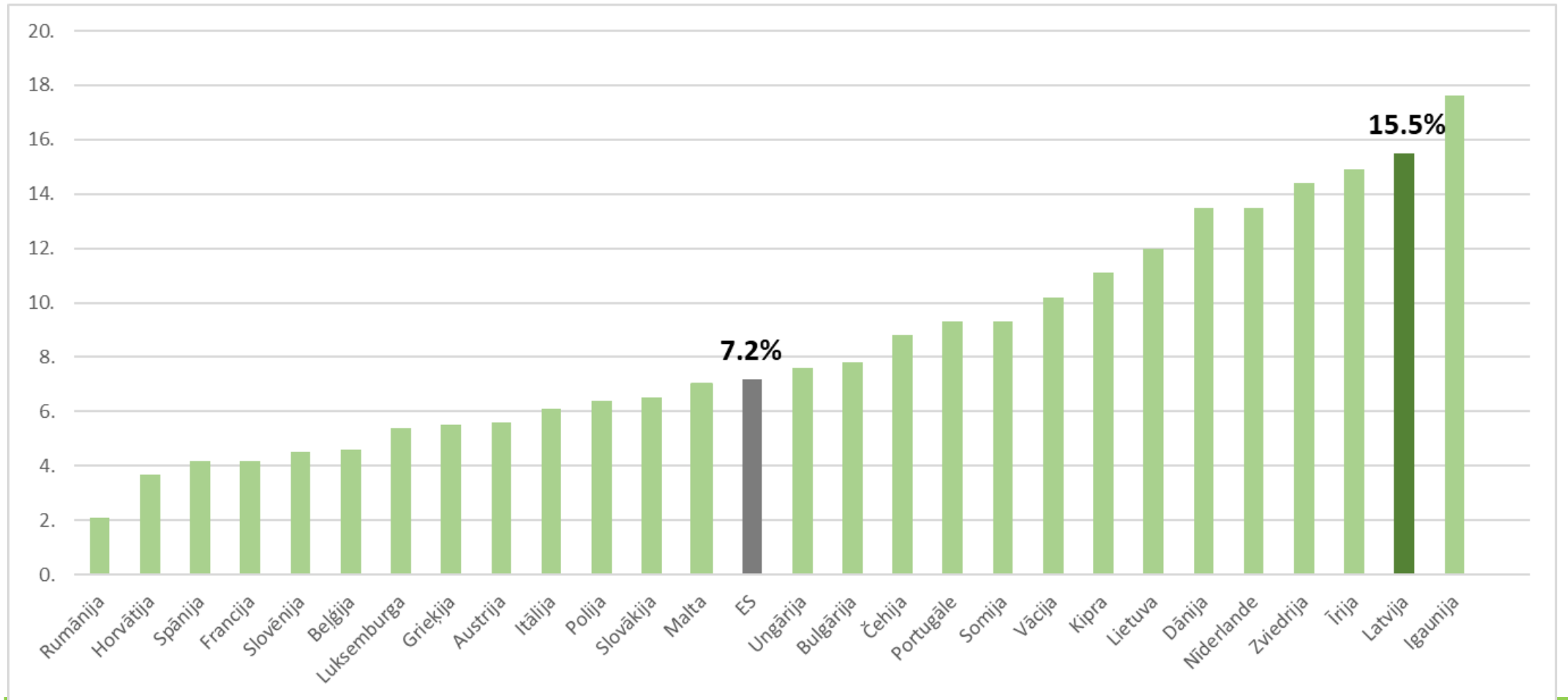
Nodarbinātība un Senioru skolu attīstība

Labklājības ministrija

Nodarbinātības līmenis 2025.gadā

Vecuma grupai 65+ otrais augstākais nodarbinātības līmenis Eiropas Savienībā

Datu avots: Eurostat

Labklājības ministrija

Nepieciešamība darba tirgū atrasties ilgāk, strādāt gudrāk – sudraba ekonomikas potenciāls

- ✓ 2026. gadā pensionēšanās vecums ir 65 gadi.
- ✓ Sabiedrības novecošanās kopumā – 40% no darbaspēka ir 50+ vecumā.
- ✓ Darba tirgū svarīgas ne tikai kvalifikācija un profesionālās prasmes, bet arī tādas caurviju prasmes kā digitālās prasmes, sociālās prasmes, komunikācijas un sadarbības prasmes darba vidē, prasme mācīties un pašvadīta mācīšanās, arī finanšu pratība.
- ✓ Bezdarbs tuvākajos gados pietuvosies dabiskā bezdarba līmenim – šobrīd **reģistrētā bezdarba līmenis 4,5%** - jāiesaista darbaspēka rezerve un ekonomiskie neaktīvie iedzīvotāji, bet šīm grupām bieži vien nav darba tirgū nepieciešamās prasmes.

Labklājības ministrija

Senioru skolu attīstība – atbalsts sudraba ekonomikai

- ✓ LM īstenotā ESF plus projekta “Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” ietvaros plānots atbalstīt senioru skolu pilotprojektu 2026.-2028.gadā
- ✓ Pilotprojekta mērķa grupa – seniori 65+
- ✓ Projektu iesniegšana noslēdzās 10.maijā – saņemti 77 pieteikumi (plānots atbalsts 25 projektiem, bet meklējam iespējas atbalstīt lielāku projektu skaitu)
- ✓ Notiek iesniegto projektu vērtēšana Sabiedrības integrācijas fondā, rezultāti jūlija sākumā, līgumu slēgšana jūlijā, uzsākšana augustā

Labklājības ministrija

Senioru skolas – mācību jomas

 Joma	 Saturs
 Digitālās prasmes	Ierīču lietošana, drošība, e-pakalpojumi, saziņas rīki
 Veselība	Dzīvesveids, slimību vadība, psiholoģiskā labsajūta, drošība
 Finances	Budžets, krāpniecības novēršana, pensijas
 Līdzdalība	Sabiedriskā iesaiste, saziņas prasmes
 Radošums un kultūra	Māksla, valodas, autobiogrāfijas
 Mūžizglītība	Humanitārās zinātnes, jaunas prasmes, diskusijas
 Darba tirgus	Darba meklēšana, CV sagatavošana, uzņēmējdarbības pamati

Labklājības ministrija

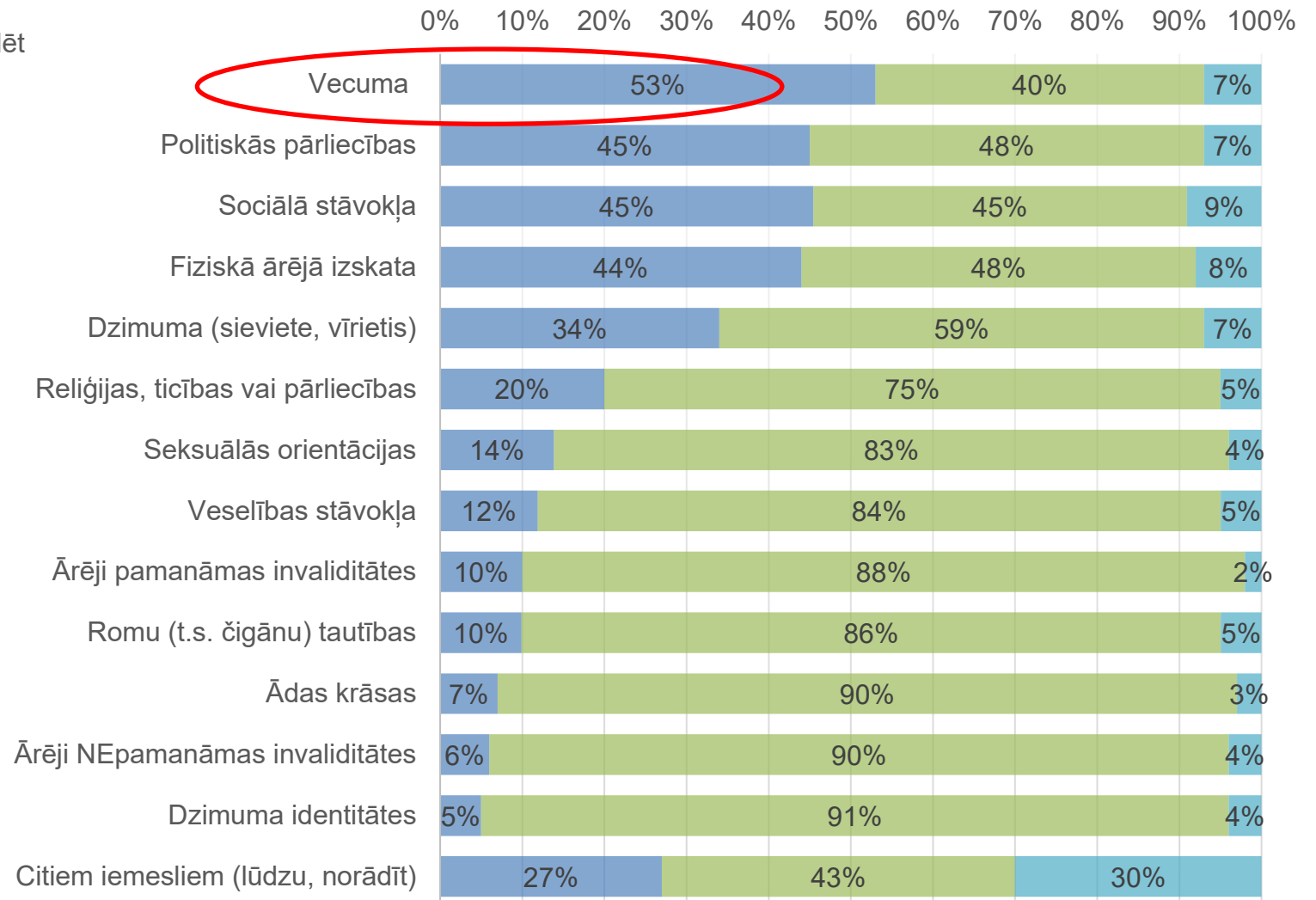
Diskriminācijas mazināšanas pasākumi

Labklājības ministrija

■ Jā ■ Nē ■ Grūti atbildēt

Vai Jūs esat saskāries (-usies) ar diskrimināciju (tostarp esat ticis (-kusi) aizvainots)? (2022)

Labklājības ministrija

Pasākumi diskriminācijas risku novēršanai

LM projekts “Atbalsta pasākumi diskriminācijas riskam pakļautajām personām vienlīdzīgu iespēju un tiesību realizēšanai dažādās dzīves jomās” (4.3.4.2.):

- 1.kārta (2024.gada decembris – 2026.g. jūnijs) **PROCESĀ**
- 2.kārta (2026.gada 3.ceturksnis) **PLĀNOTS**

Mērķis: īstenot atbalsta pasākumus diskriminācijas risku novēršanai, vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšanai, lai sekmētu sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļauto personu iekļaušanos sabiedrībā un darba tirgū.

Mērķa grupa: personas, kuras pakļautas sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam, dažādu aspektu dēļ, tai skaitā vecuma.

Labklājības ministrija

Pamatnosacījumi

- **Finansējuma saņēmēji:**
biedrības vai nodibinājumi, kas saskaņā ar statūtiem nodrošina diskriminācijas mazināšanas pasākumus, pārstāvēt kādu no šajā pasākumā noteiktās mērķa grupas personu interesēm un sekmējot šo personu sociālo iekļaušanu
 - **Pasākuma kopējais pieejamais finansējums:**
5 582 000 EUR, tai skaitā ESF + finansējums – 4 744 700 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 837 300 EUR
 - **Viena projekta īstenošanas laiks:** ne ilgāk kā 18 mēneši
 - **Vienam projektam pieejamais finansējums:** 45 000 EUR
 - **Vienā projektā iesaistāmo personu (t.i., dalību) skaits:** vismaz 150
-

Labklājības ministrija

Pirmā kārtā – 15 NVO projekti vecuma diskriminācijas mazināšanai

Atbalstītās mērķa grupas

- Seniori, kuri dzīvo sociālās aprūpes centros
- Iedzīvotāji pirmspensijas vecumā un pensijas vecumā, tai skaitā no lauku reģioniem, kuri pakļauti diskriminācijas riskam dalībai darba tirgū vecuma dēļ
- Seniori un vientuļi seniori, kuri var piedzīvot sociālo izolāciju vai diskrimināciju vecuma dēļ
- Seniori ar invaliditāti, tai skaitā ar plaušu hipertensiju
- Sievietes vecumā no 50 gadiem, kuras pakļautas diskriminācijas riskam darba tirgū vecuma dēļ, u.c.

Īstenotās aktivitātes

- Mākslas terapijas nodarbības, atpūtas pasākumi dabā, festivāli, radošas nodarbības, retrīta pasākumi, meistarklases
- Semināri, diskusijas, domnīcas, metodisko materiālu izstrāde, konferences
- Vairāku speciālistu konsultācijas, mentorings, pieredzes apmaiņas pasākumi, tīklošanas pasākumi
- Apmācības un konsultācijas nodarbinātības un uzņēmējdarbības veicināšanai, veselības veicināšanas pasākumi u.c.

Labklājības ministrija

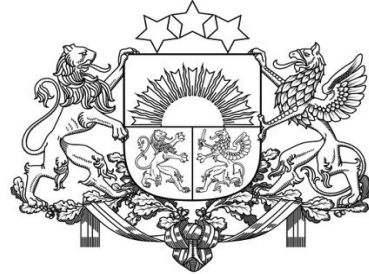
Citi diskriminācijas mazināšanas pasākumi 2025.-2028.gadā

E-mācības 1200 **valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem** par vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas jautājumiem no 211 iestādēm

Mācību semināri par iekļaujošas darba vides un diskriminācijas novēršanas jautājumiem 1036 **darba devējiem un darbiniekiem** no 259 mazajiem un vidējiem uzņēmumiem

Klātienes **informatīvi izglītojošie un diskusiju pasākumi:**

- valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem par vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas jautājumiem
 - darba devējiem par iekļaujošo darba vidi, dažādības vadību, nediskrimināciju un darba samaksas atšķirību mazināšanu
-

Labklājības ministrija

Paldies!

www.lm.gov.lv